

Mozart: Ave verum corpus	
Ave verum corpus, natum de Maria Virgine, Vere passum, immolatum In cruce pro homine, Cujus latus perforatum Unda fluxit et sanguine, Esto nobis praegustatum In mortis examine.	Gegroet waarachtig lichaam geboren uit de Maagd Maria dat werkelijk heeft geleden en voor de mens geofferd is aan het kruis. Uit wiens doorboorde zijde water met bloed vloeide. Wees voor ons een voorsmaak tijdens de beproeving van de dood.

Bach, Slotkoraal uit cantate 147 Jesus bleibet meine Freude,	Vertaling Ria van Hengel
Jesus bleibet meine Freude, meines Herzens Trost und Saft, Jesus wehret allem Leide, er ist meines Lebens Kraft, meiner Augen Lust und Sonne, meiner Seele Schatz und Wonne; darum laß ich Jesum nicht aus dem Herzen und Gesicht.	Jezus blijft mijn vreugde, de troost en het levenssap van mijn hart, Jezus weert al het leed, Hij is de kracht van mijn leven, de lust en de zon voor mijn ogen, de schat en de gelukzaligheid van mijn ziel; daarom laat ik Jezus niet gaan uit mijn hart en uit mijn oog.

J. S. Bach: Jesu meine Freude T: Johann Franck + Bijbel (vert. M. Luther) Melodie koraal: Johann Crüger	Vertaling Ria van Hengel (nogal letterlijk)	Vertaling Liedboek voor de kerken + De Nieuwe Bijbelvertaling (uit de brief aan de Romeinen, 8 vers 1,2,9,10 (meer literaire vertalingen)
<p>I Choral vers 1 Jesu, meine Freude, meines Herzens Weide, Jesu, meine Zier, ach wie lang, ach lange ist dem Herzen bange, und verlangt nach dir! Gottes Lamm, mein Bräutigam, außer dir soll mir auf Erden nichts sonst Liebbers werden.</p> <p>II (Romeinen 8,1) Es ist nun nichts Verdammliches an denen, die in Christo Jesu sind, die nicht nach dem Fleische wandeln, sondern nach dem Geist.</p> <p>III Choral vers 2 Unter deinem Schirmen bin ich vor den Stürmen aller Feinde frei. Laß den Satan wittern, laß den Feind erbittern, mir steht Jesus bei. Ob es itzt gleich kracht und blitzt, ob gleich Sünd und Hölle schrecken: Jesus will mich decken.</p> <p>IV (Romeinen 8,2) Denn das Gesetz des Geistes, der da lebendig machet in Christo Jesu, hat mich frei gemacht von dem Gesetz der Sünde und des Todes.</p> <p>V Choral vers 2 Trotz dem alten Drachen, trotz des Todes Rachen, trotz der Furcht dazu! Tobe, Welt, und springe; ich steh hier und singe in gar sichrer Ruh. Gottes Macht hält mich in Acht; Erd und Abgrund muß verstummen, ob sie noch so brummen.</p> <p>VI (Romeinen 8,9) Ihr aber seid nicht fleischlich, sondern geistlich, so anders Gottes Geist in euch wohnt. Wer aber Christi Geist nicht hat, der ist nicht sein.</p>	<p>I Gezang vers 1 Jezus, mijn vreugde, weide van mijn hart, Jezus, mijn sieraad, ach, hoe lang, ach, lang is mijn hart al bang en verlangt het naar u! Lam van God, mijn bruidegom, niets op aarde zal mij dierbaarder zijn dan u.</p> <p>II Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet handelen volgens het vlees, maar volgens de geest.</p> <p>III Gezang vers 2 Onder uw bescherming ben ik gevrijwaard van de stormen van alle vijanden. Laat Satan maar snuiven, laat de vijand maar toornen, mij staat Jezus bij. Al dondert en bliksemt het nu, al jagen zonde en hel mij angst aan: Jezus zal mij behoeden.</p> <p>IV Want de wet van de geest, die levend maakt in Christus Jezus, heeft mij vrij gemaakt van de wet van de zonde en de dood.</p> <p>V Gezang vers 3 Trotseer de oude draak! Trotseer de muil van de dood! Trotseer de angst daarvoor! Raas maar, wereld, spring maar op, ik sta hier en ik zing in veilige rust. Gods macht zorgt voor mij, aarde en afgrond moeten verstommen hoe ze ook tekeergaan.</p> <p>VI U bent echter niet vleselijk, maar geestelijk, want de geest van God woont in u. Maar wie de geest van Christus niet heeft, die behoort hem niet toe.</p>	<p>I Jezus, mijn verblijden, voor mijn hart de weide, waar het vrede vindt, 't hart dat in verlangen naar U is bevangen, dat U zo bemint. Lam, o kom, mijn Bruidegom. Buiten U is niets op aarde zo beminnenswaardig.</p> <p>II Dus wie in Christus Jezus zijn, worden niet meer veroordeeld en laten hun leven niet langer beheersen door hun eigen wil, maar door de Geest.</p> <p>II Als Gij mij wilt hoeden, ben ik voor het woeden van de vijand vrij. Laat de satan tieren en zijn zege vieren, Jezus staat mij bij. Lijkt het wel of dood en hel over mij schijnt los te breken, Jezus is mijn vrede.</p> <p>IV De wet van de Geest die in Christus Jezus leven brengt, heeft u bevrijd van de wet van de zonde en de dood.</p> <p>V</p> <p>VI Maar u leeft niet zo. U laat u leiden door de Geest, want de Geest van God woont in u. Iemand die zich niet laat leiden door de Geest van Christus behoort Christus ook niet toe.</p>

<p>VII Choral vers 4 Weg mit allen Schätzen! Du bist mein Ergötzen, Jesu, meine Lust! Weg ihr eitlen Ehren, ich mag euch nicht hören, bleibt mir unbewußt! Elend, Not, Kreuz, Schmach und Tod soll mich, ob ich viel muß leiden, nicht von Jesu scheiden.</p> <p>VIII (Romeinen 8,10) So aber Christus in euch ist, so ist der Leib zwar tot um der Sünde willen; der Geist aber ist das Leben um der Gerechtigkeit willen.</p> <p>IX Choral vers 5 Gute Nacht, o Wesen, das die Welt erlesen, mir gefälltst du nicht! Gute Nacht, ihr Sünden, bleibet weit dahinten, kommt nicht mehr ans Licht! Gute Nacht, du Stolz und Pracht! Dir sei ganz, du Lasterleben, gute Nacht gegeben.</p> <p>X (Romeinen 8,11) So nun der Geist des, der Jesum von den Toten auferwecket hat, in euch wohnt, so wird auch derselbige, der Christum von den Toten auferwecket hat, eure sterbliche Leiber lebendig machen, um des Willen, daß sein Geist in euch wohnt.</p> <p>XI Choral vers 6 Weicht, ihr Trauergeister, denn mein Freudenmeister, Jesus, tritt herein. Denen, die Gott lieben, muß auch ihr Betrüben lauter Zucker sein. Duld ich schon hier Spott und Hohn, dennoch bleibst du auch im Leide, Jesu, meine Freude.</p>	<p>VII Gezang vers 4 Weg met alle schatten! U bent mijn genot, Jezus, mijn lust! Weg, ijdele loftuitingen, ik wil jullie niet horen, blijf buiten mijn bewustzijn! Ellende, nood, kruis, smaad en dood zullen mij, hoeveel ik ook moet lijden, niet van Jezus scheiden.</p> <p>VIII Als Christus echter in u is, is het lichaam weliswaar dood vanwege de zonde; maar de geest is het leven vanwege de gerechtigheid.</p> <p>IX Gezang vers 5 Goedenacht, o wezen dat de wereld heeft gekozen, mij beval je niet. Goedenacht, zonden, blijf ver weg, kom niet meer aan het licht! Goedenacht, trots en pracht! Moge jou, zondig leven, een goede nacht worden gegeven!</p> <p>X Als nu de geest van hem die Jezus van de doden heeft opgewekt in u woont, zal ook hij die Christus van de doden heeft opgewekt uw sterfelijke lichamen levend maken, omdat zijn geest in u woont.</p> <p>XI Gezang vers 6 Verdwij, droefheidsspoken, want mijn vreugdemeeester, Jezus, komt binnen. Voor hen die God liefhebben moet ook hun verdriet louter zoetheid zijn. Ook al moet ik hier spot en hoon verdragen, u blijft ook in mijn lijden, Jezus, mijn vreugde.</p>	<p>VII Wat gij ook aan schatten, wereld, moogt bevatten, Jezus is mijn lust. Ach, wat zou ik wensen eer en hoop der mensen, elders is mijn rust. Smaad en nood en kruis en dood zal mij, wat ik ook moet lijden, niet van Jezus scheiden.</p> <p>VIII Als Christus echter in u leeft, bent u door de zonde weliswaar sterfelijk, maar de Geest schenkt u leven, omdat u door God als rechtvaardigen bent aangenomen.</p> <p>IX</p> <p>X Want als de Geest van hem die Jezus uit de dood heeft opgewekt in u woont, zal hij die Christus heeft opgewekt ook u die sterfelijk bent, levend maken door zijn Geest, die in u leeft.</p> <p>XI Wat zou ik nog treuren, als de Heer der vreugde, Jezus binnenschrijdt! Zij die God beminnen zullen vreugde winnen ook uit bitterheid. Of mij 't kwaad naar 't leven staat, toch zijt Gij ook in mijn lijden, Jezus, mijn verblijden.</p>
---	---	--

<p>Vivaldi, Gloria, wij zingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et in terra pax • Domino filii unigenite <p>(de vet gedrukte gedeeltes)</p>	
<p><i>Gloria in excelsis Deo.</i></p> <p>Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.</p> <p><i>Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex caelestis, Deus pater omnipotens.</i></p> <p>Domine Fili unigenite, Jesu Christe altissime.</p> <p><i>Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu Christe. Cum sancto spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.</i></p>	<p><i>Gloria aan God in den hoge.</i></p> <p>En op aarde vrede aan de mensen van goede wil.</p> <p><i>Wij loven U. Wij zegenen U. Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U. Wij danken U om uw grote heerlijkheid. Heer God, Koning van de Hemel, God, almachtige Vader.</i></p> <p>Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus, Allerhoogste.</p> <p><i>Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader. Die de zonder der wereld wegneemt, ontferm U over ons, ontvang onze smeekbede. Die zetelt aan de rechterhand van de Vader, ontferm U over ons. Want Gij alleen zijt heilig. Gij alleen zijt de Heer. Gij alleen zijt de allerhoogste, Jezus Christus. Met de Heilige Geest, in de glorie van God de Vader. Amen.</i></p>

Gluck, koren uit Orfeo ed Euridice	Vertaling De Nederlandse Opera Janneke van der Meulen
<p>CORO di pastori en Ninfe Ah, se intorno a quest'urna funesta, Euridice, ombra bella, t'aggiri... odi i pianti, i lamenti, i sospiri che dolenti si spargon per te. ed ascolta il tuo sposo infelice, che piangendo ti chiama... e si lagna; Come quando la dolce compagna tortorella amorosa perdè!</p> <p>CORO delle Furie en degli Spettri Misero giovane! che vuoi, che mediti? Altro non abita che lutto e gemito in queste orribili soglie funeste!</p> <p>CORO Ah quale incognito affetto flebile dolce a sospendere vien l'implacabile nostro furor? Le porte stridano su i neri cardini e il passo lascino sicuro en libero al vincitor!</p> <p>CORO di Eroi ed Eroine Vieni a'regni del riposo Grand'eroe, tenero sposo; raro esempio in ogni età! Euridice Amor ti rende; già risorge, già riprende la primiera beltà.</p> <p>CORO Torna, o bella, al tuo consorte che non vuol che più diviso sia da te, pietoso il ciel. Non lagnarti di tua sorte, che può dirsi un altro Eliso uno sposo sì fedel!</p>	<p>Koor Ach, als jij rond deze onheils-urn waart, Eurydice, schone schim, Hoor dan de snikken, klachten, zuchten waarmee wij om jouw rouwen En luister naar je ongelukkige gemaal, die jou wenend roept En zich beklagt; zoals de verliefde tortelduif die zijn tedere gezellin verloor</p> <p>Koor Ellendige jongeling! Wat wil je, wat ben je van plan? Hier huizen enkel rouw en zuchten, in dit gruwelijke onheils-oord!</p> <p>Koor Ach, welk onbekend, mild gevoel komt stilaan onze onverbiddelijke woede verdrijven? Laten de poorten knarsen in hun zwarte hengsels en de overwinnaar veilig en vrij doorgang verlenen!</p> <p>Koor Treed binnen in dit vreedzaam oord, grote held, tedere gemaal, die elke tijd tot voorbeeld strekt. Amor geeft je Eurydice terug; ze herleeft al, herwint al haar schoonheid van weleer.</p> <p>Koor Keer terug, jij schone, naar je gemaal, want de barmhartige hemel wil niet dat hij nog langer van jou gescheiden is. Beklaag je lot niet, want een zo trouwe echtgenoot mag wel een tweede Elysium heten!</p>

Italiaans: http://www.impresario.ch/libretto/libgluorf_i.htm

vertaling: <http://relatieevenement.esh.nl.viafutura.be/gallery/relatieevenement.esh.nl/documents/vertaling-opera-orfeo-ed-euridice.pdf>

(volgende pagina: het verhaal van de opera)

HET VERHAAL (vet: de plaats van de koren die wij zingen)

(Bron: De Nederlandse Opera, <https://www.operaballet.nl/nl/opera/1993-1994/voorstelling/orfeo-ed-euridice>)

EERSTE BEDRIJF

Eerste tafereel

Samen met een schare herders en nimfen, die Euridice's graf versieren, rouwt Orpheus om de dood van zijn geliefde. Al gauw vraagt hij het **koor** zich terug te trekken, waarna hij alleen zijn klagzang voortzet. Hij vervloekt de wrede góden van de onderwereld, die hem zijn jonge bruid ontnomen hebben, en bezweert hen dat hij haar persoonlijk zal komen terugeisen.

(Koor Ah, se intorno a quest'urna funesta,)

Tweede tafereel

Amor verschijnt en vertelt dat Jupiter zozeer met Orpheus' lot begaan is dat hij hem toestemming verleent in het dodenrijk af te dalen om Euridice terug te halen. Voorwaarde is echter dat hij haar niet aankijkt zolang zij beiden niet op aarde zijn weergekeerd en, bovendien, dat hij dit gebod voor haar verzwijgt. Orpheus beseft de ernst van deze beproeving ten volle, die voor Euridice - ze zal hem immers blindelings moeten gehoorzamen - misschien nog wel zwaarder is dan voor hem, maar is vastbesloten haar te ondergaan.

TWEEDE BEDRIJF

Eerste tafereel

Een koor van Furiën en geesten probeert Orpheus, een sterveling, de toegang tot de onderwereld te ontzeggen. Nadat zijn smeken keer op keer met een onverbiddelijk 'Nee!' is beantwoord, **laat de helse schare zich dan toch door Orpheus' lierspel vermurwen**, en de poorten van de Hades gaan open.

(Koor: Misero giovane!)

Koor: Ah quale incognito ...)

Tweede tafereel

Orpheus is inmiddels op de Elyseïsche velden beland. Hij bezingt hun schoonheid, maar zolang hij zijn geliefde niet gevonden heeft, kan hij zelfs hier niet gelukkig zijn. **Ongeduldig wacht hij haar komst af**, en **zodra de gelukzalige zielen haar naar hem toe hebben gebracht**, voert hij haar haastig weg.

(Koor: Vieni a'regni del riposo)

(Koor: Torna, o bella)

DERDE BEDRIJF

Eerste tafereel

Terwijl hij haar hand vasthoudt, loopt Orpheus voor Euridice uit door een duister labyrint. Zij is blij verrast hem weer te zien, maar haar vreugde wordt overschaduwd door zijn afwerende houding, die zij als liefdeloosheid interpreteert. Omdat hij dit wonderlijke gedrag bovendien weigert te verklaren en haar enkel tot zwijgen maant, raakt zij aan een steeds grotere wanhoop en woede ten prooi. Orpheus doet zijn uiterste best zijn gelofte aan de góden gestand te doen, maar uiteindelijk kan hij haar verwijten niet langer aanhoren en kijkt naar haar om. Euridice valt levenloos voor hem neer. Door verdriet en wroeging overmand, besluit hij de hand aan zichzelf te slaan.

(hierheen hoort de beroemde aria: Que faro senza Euridice)

Tweede tafereel

Net op tijd verschijnt Amor ten tonele, die verklaart dat Orpheus nu wel genoeg voor de Liefde heeft geleden: Euridice wordt opnieuw uit de dood gewekt en het gelukkige paar kan naar de aarde terugkeren.

Laatste tafereel

In een schitterende tempel, die aan Amor is gewijd, zingen Orpheus, Euridice, het koor en Amor zelf een loflied op de Liefde.